No 1860 1840

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5,00; voor de buitensteden ƒ6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 12 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 11 Mei.

Een woord aan onze vrienden.

Hevig is de strijd, Broeders, en geweldig de aanval, waartoe eenige hartstogtelijke partijhoofden onze protestantsche landgenooten trachten op te roepen, om den bestaanden vrede, de orde, het regt en de vrijheid te schenden.

De Katholieken moeten slechts *geduld* zijn; de Israëlieten ter *zijde gesteld*; de verdraagzame Protestanten *geweerd* worden. Dat is het programma.

Wat kan daarvan het gevolg zijn, zoo het ten uitvoer werd gelegd?

1°. De nationale *eenheid* zou zijn *verbroken*. In het land zouden twee vijandige kampen legeren, door godsdiensthaat en politieke partijzucht verdeeld.

2°. De grondwet zou eene *leugen* worden; omdat *magt* de plaats zou innemen van het *regt*. De minderheid immers, zoo eischt men, zal worden bedwongen door de meerderheid. Of die verdrukking geschiedt bij wettelijke of onwettelijke maatregelen, dat doet weinig ter zake; omdat verdrukking altijd verdrukking is.

3°. Alzoo staat met het *regt* tevens de *vrijheid* op het spel. Niet slechts de godsdienstige vrijheid; maar alle vrijheid. De konstitutionneele beginselen zijn bedreigd. Men wil reaktie. Hoever? Tot 1840, tot 1815, tot 1814, tot vóór 1795? Wie zal het bepalen?

4°. En wordt bij dit alles niet insgelijks de nationale welvaart geknakt? Wat worden onze finantiën bij zulke partijschappen, als worden toebereid? Wat gewordt er van handel en nijverheid, die beide in de laatste jaren eene gelukkige vlugt en eene verrassende ontwikkeling hadden genomen? Waar de algemeene welvaart wordt gestuit, daar is ieders welvaart aangetast.

5°. En zoo in Nederland de nationale eenheid, het regt, de vrijheid, en de welvaart op het spel worden gezet: is dan niet én Vaderland én Koning in gevaar? De toestand van het land is dus bedenkelijk. Wij staan aan den rand van een afgrond, waarin eenige door dweepzucht verblinde volksleiders ons trachten neer te werpen.

Zullen wij dat toelaten? Zullen wij dat lijdelijk aanzien? Schande over ieder die met overeengeslagen armen de toekomst zou willen verbeiden.

Wat moeten wij dan doen?

1°. Rust en vrede bewaren.

2°. Kwaad met goed loonen; hartstogt met kalmte beantwoorden; haat door liefde vergelden.

Wee hem! door wien de vrede verstoord wordt! Het moge thans blijken, dat in het hart van den waren Christen de liefde van den Godmensch woont, die, hangend aan het kruis, den zijnen geleerd heeft voor hunne vijanden te bidden. Helaas! de meesten onzer vijanden, misleid door de grofste onwaarheden, zij weten niet wat zij doen.

3°. Ieder in zijn kring [illegible] tot de stemming [illegible] hetwelk de noodige waarborgen geven tot behoud van Koning en Vaderland.

Men spare daartoe moeite noch arbeid. Dat al wie eene stem heeft uit te brengen, bij de stembus verschijne.

Helaas! groot en algemeen is de klagt, dat sommigen onzer vrienden in de laatste jaren al te weinig gebruik hebben gemaakt van hun gewigtig kiesregt.

Mogt het daar vroeger minder op aan zijn gekomen — thans heeft iedere stem eene onberekenbare waarde. Die haar ongebruikt laat, hij is onverantwoordelijk voor God en zijn geweten. Waar het toch zulks groote belangen geldt, als hier; waar zal worden beslist over al wat ons dierbaar en heilig is — daar is werkeloosheid strafschuldig. En zoo wij ooit eene bepaling van het Heidensch Griekenland ten onzent toepasselijk zouden wenschen, dan is het, in deze omstandigheden, het wettelijk voorschrift, dat ieder burger bij strafbedreiging dwong partij te kiezen en zijne stem uit te brengen.

Dat ieder dus in zijne omgeving zijne vrienden, zijne bekenden, zijne partijgenooten opzoeke, aanspore, voorlichte, en tot het deel nemen aan de stemming overhale.

Mogt er geene enkele stem achterblijven van al de stemmen onzer vrienden! Dan, neen, dan, geen nood!

Groot is het aantal der verdraagzamen, onder onze protestantsche landgenooten, die vrede en eendragt willen handhaven door bevordering van regt, orde, vrijheid en welvaart. Elken dag vermeerdert het getal dergenen, wier oogen open gaan, en die het inzien, dat de drijvers, die hunne partij-inzigten trachten te verbergen achter het »*Nederland en Oranje*," met er daad Nederland en Oranje ten speelbal maken van hunne hartstogten.

Vereenigen wij ons met hen. Staan wij allen op als één man. Dat er onder ons niet één onverschillige gevonden worde, die zijn land en zijn Koning, die zijn regt en zijn God prijs laat, aan de woelzucht van hen, die thans door twist en tweedragt, door godsdiensthaat en burgervete, streven naar de oppermagt, om in plaats van vrijheid, verdrukking; in plaats van regt, geweld; in plaats van orde, verdeeldheid; in plaats van welvaart, ramp over het vaderland te brengen.

Dat ieder zijn pligt volbrenge! En orde, vrijheid en welvaart zullen in Nederland zegevieren tot behoud van Vaderland en Koning.

De aap komt hoe langer hoe meer uit den mouw. Gisteren zagen wij het manifest van den heer Drieling, de mandataris der geheime genootschappen. Heden hebben wij voor ons liggen de roepstem van de anti-revolutionnaire volksberoerders. De heer Drieling, als sekretaris van de *Algemeene Nederlandsche Vereeniging*, vermaant de verkiezingen te leiden *als protestantsche*. De Groenian gaat een stap verder, hij is niet alleen tevreden met protestantsche kandidaten in protestantschen zin; hij wil ze daarenboven *handelbaar*; met *onhandelbare*, dat is, zelfstandige afgevaardigden, schijnt de partij niets te kunnen aanvangen. De bekentenis is naïef en wij zijn den onbekenden schrijver voor de galle belijdenis dankbaar.

Ziehier wat wij van daag in het hoofdartikel des *Nederlanders* ontmoeten:

»*Het Protestantisme geplaatst bij de Stembus*. — Onder dezen titel ziet bij onzen uitgever een woord van opwekking aan de protestantsche kiezers het licht.

»Een geschrift, te midden van zoo menigvuldige toespraken, ter lezing, overweging, en *onverwijlde verspreiding*, bij uitnemendheid aanbevelenswaard.

»Als proeve nemen wij over hetgeen omtrent het verband der ingeleverde Adressen en der aanstaande verkiezingen gezegd wordt.

»»Zoo de Protestanten van de Regering handhaving verlangen van hunne regten, mogen zij niet uit het oog verliezen, dat de Regering, door de ontbinding der vorige Tweede Kamer, zich op het volk beroepen heeft *om de gezindheid der natie te kennen*, en dat de Protestanten als één man behoeren af te vaardigen [illegible] *handelbaar* [illegible] Rome.

»»De Protestanten kunnen dus, indien zij aan zich zelven gelijk zullen blijven, geen *Roomschgezinde* kandidaten kiezen, want de beweging van de laatste weken is tegen de suprematie van de Roomsche kerk gerigt."

»»De Protestanten kunnen evenmin, indien zij aan zich zelven gelijk zullen blijven, zoogenaamde *vrijzinnige* kandidaten kiezen, want de beweging van de laatste weken was evenzeer gerigt tegen de verderfelijke beginselen van het Liberalisme, onder wier invloed en heerschappij Nederland en Oranje onder de supremate van Rome werden gebragt."

»De protestantsche kiezers zijn verpligt, tot hunne afgevaardigden zoodanige Protestanten te kiezen, als door hun stand, kunde en godsvrucht geschikt schijnen, den Staat te helpen ontheffen van den verderfelijken invloed van het liberalisme, en het Protestantisme te bewaren voor de overheersching van Rome."

»Welke eene houding toch, en welk nut zou het hebben, aan den Koning fraaije *verzoekschriften*, maar *onhandelbare afgevaardigden* te zenden?"

Ziedaar het programma, dat de *Nederlander* onvoorwaardelijk en ter »*onverwijlde verspreiding bij uitnemendheid*" aanprijst.

Waarom? om twee redenen. 1°. Om »den staat te helpen ontheffen van den verderfelijken invloed van het liberalisme!" Hetgeen in goed Hollandsch wil zeggen: Er zijn lieden, die het grondwettig regt in milde toepassing brengen. Dat kan en mag niet langer geduld worden. Die lieden moeten worden geweerd. En daartoe bieden wij *orthodoxen* aan de *radikalen* en *rationalisten* de hand.

2°. De andere rede is, om »het Protestantismus te bewaren voor de overheersching van Rome;" hetgeen beteekent: Lieve vrienden! gij hebt daar de Roomschen, die van de vrijheid van godsdienst gebruik maken. Is dat niet een gruwel? Daarom wilt u allen, — het komt er niet op aan wie gij zijt, rationalistische, of radikale, of orthodoxe Gereformeerden, — wilt u vereenigen, om de Papen onder den druk te brengen. Wij moeten de baas zijn; want wij zijn de meerderheid. En als *wij* »baas" zijn, dan eerst zijn *wij* vrij.

Wij zullen zien.

Het staat dan vast bij de *orthodoxen* in koalitie met de geheime genootschappen, dat is met de *radikalen* en *rationalisten*, wat er vereischt wordt om tot lid van de Tweede Kamer te kunnen worden gekozen.

Men *moet* zijn:

1°. *Protestant*.

2°. *onverdraagzaam* jegens den katholieken landgenoot, en

3°. *handelbaar*, dat is geduwd en gedraaid, en gebruikt te kunnen worden, zoo als de partijhoofden het zullen oirbaar achten.

Men mag *niet* zijn:

1°. Katholiek.

2°. Israëliet.

3°. verdraagzaam Protestant, en

4°. zelfstandig, want dat is *onhandelbaar* zijn.

Het komt er niet op aan dat men zij of

1°. Hervormd orthodox, of liberaal, of Groninger;

2°. of Luthersch, of Mennist en of wat dies meer zij;

3°. of rationalist, of radikaal, of zelfs Christus-godheid-loochenaar; *indien* men slechts *Protestant heet*, *onverdraagzaam is*, en bereid om zich als *werktuig* ten dienste der menners te laten bezigen.

't Is knap. En dat alles ter eere van de orthodox gereformeerde Dordtsche leer!

Het schijnt dat het Nommer van den *Nederlander* heden een vlag van opregtheid heeft gehad. Of is welligt de gewone sluwheid om het gewigt van het oogenblik onnoodig geacht? Wij beslissen het niet. Het blad geeft van daag een »ingezonden stuk," waarin de »allerdeerlijke brief" van de *Synodale Kommissie* wordt doorgehaald. De *Nederlander* [illegible] onder [illegible] zijne goedkeuring [illegible] en noemt den *brief*, »om de verregaande miskenning van den ernst der zaak *zeer betreurenswaard*."

Nu, dat die *brief* in het systeem van volksberoering, dat de *Nederlander* exploiteert, betreurenswaard is, daaraan zal niemand twijfelen. Meer zal het verwonderen, dat het blad de volgende bemerking zonder eenig voorbehoud heeft geplaatst. De aanklager van de *Synodale Kommissie* zegt:

»Een gewigtig argument heeft men geheel ter zijde gelaten: het zware gewigt van Rome, uithoofde van de *ligte gehalte van ons Protestantisme*."

Wringt daar de schoen bij de anti-revolutionnairen, die eene revolutie voorbereiden? En moeten *daarom* de Katholieken buiten het *gelijk regt* door maatregelen van *exceptie* worden gesteld, *omdat* het Protestantismus in Nederland van te *ligte gehalte* is?

Wel, verbeter liever uwe gehalte, zuiver haar; maar verdruk den landgenoot niet, die niet tot uwe gezindheid behoort.

Men leest in de *Arnhemsche Courant* onder de *Ingezonden stukken*:

»Toen in 1830 en vroeger de [illegible]

de aaneensluiting der clericale en liberale partij werd voorbereid, is die verbroedering door de Protestanten hoogelijk afgekeurd.

»Toen in 1848 de Grondwets-herziening door de zamenwerking der liberale, roomsche en anti-revolutionnaire partij tot stand kwam, begon men van »een driehoofdig monster" te spreken.

»Toen het orgaan der anti-revolutionnairen vrede bleef houden met de Roomsche partij, en tegen deze laatste niet vijandig optrad, dan nadat het er — onmiddellijk vóór de verkiezingen van 1852 — openlijk door verloochend was, spraken velen van krypto-romanisme uit politiek belang.

»Men heeft altijd, van de zijde der vurige Protestanten roem gedragen op zijne beginselen. Men heeft altijd beweerd, die vereeniging van geheel tegenstrijdige partijen, alleen uit tijdelijk belang, diep te verfoeijen. Men heeft altijd gezegd, dat het doel de middelen niet heiligt.

»Wij hebben dat gehuldigd en geprezen.

»En wat zien wij nu gebeuren bij het naderen der verkiezingen?....

»Eene unie, even gedrogtelijk als de unie der partijen in België vóór den opstand; — eene unie tusschen de zoogenaamde liberale Protestanten en de anti-revolutionnairen. Het is een feit. Van de verkiezingen wil men zich meester maken, en langs een anderen weg ging dat niet. Daarom een wapenstilstand tusschen de doodvijanden. Daarom wederzijdsche overneming van elkaârs kandidaten. Daarom Groen van Prinsterer aanbevolen in het district Gouda, en van Asch van Wijck in Utrecht. Daarom eene kiesvereeniging opgerigt, die alom in den lande hare vertakkingen moet krijgen. Daarom zelfs de *Morgenster* zonder polemiek tegen de *Nederlander*, en Groen van Prinsterer verzoend met van Dam van Isselt!

»Wat wil men toch? Meent men dat zulk eene gedrochtelijke unie langer dan tot na den afloop der verkiezingen kan stand houden? Weet men wel aan welk eene schreeuwende inconsequentie men zich schuldig maakt? Weet men wel, dat men in de personen der anti-revolutionnairen zijne heftigste tegenstanders in de Kamer brengt?

»Wij dienen te bewijzen, wat wij zeggen.

»De groote quæstie, waardoor het vorig ministerie gevallen is, was het vraagstuk der betrekking tusschen Kerk en Staat. De vurige Protestanten willen, dat de kerkgenootschappen met den Staat in betrekking zullen blijven, — dat het beginsel der afscheiding van Kerk en Staat niet in al zijne consequenties worde doorgevoerd.

»Van daar, dat zij tegen de herstelling der Roomsche bisdommen petitioneerden; — want zij kennen aan den Staat een *jus in sacra* bij de reorganisatie van eenig kerkgenootschap toe.

»Zien wij dus niet geheel mis, dan willen zij op hun standpunt in de Tweede Kamer vertegenwoordigd worden door mannen, die datzelfde beginsel zijn toegedaan.

»Nu zal men hen bewegen, om hunne stem uit te brengen op bekende leden der anti-revolutionnaire partij. Hoe denkt deze laatste over de betrekking tusschen Kerk en Staat?

»De woorden der bekende verklaring van 18 Augustus 1848, door Groen, door Mackay, door van Lijnden, door van Reede van Oudtshoorn geteekend, mogen het bewijzen.

»Die verklaring zegt onder anderen: »*Dat, onder elken regeringsvorm, eene kerk vrij behoort te zijn in haar geloof*, BEPAALDELIJK IN DE VORMING EN KEUS DER LEERAARS *en in de inrigting van opvoeding en onderwijs.*"

»Dat is dan toch de zuivere revolutionnaire orthodoxie. Dat is volkomen het standpunt, waarop ook Thorbecke staat.

»Hoe men op dat standpunt de herstelling der Roomsche bisdommen kan afkeuren, behalve wanneer men zich van de religie in zijn politiek belang bedient, begrijpen wij niet.

»Hoe men op dat standpunt zich ooit in opregtheid zou kunnen vereenigen met de protestantsche partij, die juist die kerkvrijheid wil beperken; — hoe men op dat standpunt de autonomie der kerk, waarvoor men zoo vele jaren lang *gestreden* heeft, zelf zou helpen *bestrijden*, ook dat begrijpen wij niet.

»En hoe de vurige protestanten dat eigenaardig standpunt der anti-revolutionnaire partij zoo geheel ignoreeren, juist nu, nu zij meer dan ooit behoefte hebben aan mannen, die *tegen* autonomie der kerk zijn; — is ons volstrekt onbegrijpelijk.

»De zaak is op slechts éene wijze te verklaren.

»Het is een *zuiver-politiek* verbond, om den vereenigden vijand te doen vallen. Van wederzijde laat men allen strijd van beginselen buiten het spel, alleen om zijn haat aan Thorbecke te koelen. Daarom misleidt men, willens of onwillens, de volksmenigte. Daarom halen de vurige Protestanten het paard van Troje binnen.

»Nu, dit laatste moeten zij zelf weten. *Wij* constateeren alleen het feit der gedrochtelijke unie. Voor altijd heeft daardoor de gekleurd-protestantsche partij het regt verloren om van hare »beginselen" te spreken."

In de *Echo Universel* leest men:

»Tegenover de ongehoorde inspanning der bewegingpartij om aan de ophanden zijnde verkiezingen een karakter te geven van godsdienstige onverdraagzaamheid en stelselmatige uitsluiting; tegenover hare onbeschaamde pogingen om een gespannen toestand in 't leven te roepen waardoor het land moet ten prooi geworpen worden aan al de ijsselijkheden van binnenlandsche verdeeldheid en godsdiensthaat, moeten alle vrienden van de orde, van de grondwet en van het koningschap hunne krachten vereenigen om de zegepraal te beletten van menschen, verblind door staatkundige leerstellingen, wier toepassing voor altijd de openbare rust zou verwoesten en de groote beginselen en het bestaan van de doorluchtige dynastie, die over Nederland regeert, zou bedreigen.

»Al de vrienden der Grondwet van 1848, welke men ten koste van zoo vele belangrijke opofferingen heeft verkregen, en onder welker heerschappij Nederland van binnen voorspoedig en gelukkig is geweest, en naar buiten geëerbiedigd, moeten hunne stemmen vereenigen op mannen bekend als onafhankelijk, ware voorstanders der konstitutie, en die het geluk des lands en de handhaving van de voorregten der Kroon niet zoeken in de overheersching eener faktie, maar in de loyale uitvoering der grondwet en in de eerbiediging van de regten der inwoners van het gansche vaderland.

»Daar wij van onzen kant het voorbeeld niet willen geven van verdeeldheid of versnippering, zoo hebben wij ons veroorloofd aan de kiezers van 's Gravenhage twee kandidaten voor de Tweede Kamer voor te stellen, bereids door onzen liberale konfrater uit de rezidentie aanbevolen, te weten de heeren:

»Mr. *J. P. P.* baron *van Zuylen van Nyevelt* en

»Jhr. *W. Boreel van Hogelanden.*

»Wij vereenigen ons daarom des te liever met deze kandidaten, wijl zij geheel zullen voldoen aan de wettige eischen der kiezers, die in hunne afgevaardigden verlangen met politieke eerlijkheid en onafhankelijkheid, talent, vastheid van karakter en inzigten overeenkomstig den geest der Grondwet van 1848 vereenigd te zien. De heeren van Zuylen van Nyevelt en Boreel van Hogelanden zijn te gunstig bekend, dan dat het noodig zou zijn hier hunne verdiensten op te tellen. De eerste was onder de leden der oude Kamer een dergenen, die zich onderscheiden hebben door uitstekende hoedanigheden en door eene opregte en verlichte liefde voor het heil van Koning en Vaderland. De heer Boreel heeft niet minder blijken gegeven van ijver voor de ontwikkeling der ware belangen van het land en van de dynastie, en voor de opregte vervulling van de beloften der grondwet, welke door hem mede tot stand is gebragt."

De *Arnhemsche Courant* schrijft over de kandidaten der vrijzinnige kiezersvereeniging te Arnhem:

»Wij kunnen de keuze der twee kandidaten voor de Tweede Kamer door de vrijzinnige kiezersvereeniging alhier, niet anders dan zeer gelukkig noemen. De keuze der heeren P. P. van Bosse en W. H. Dullert is niet alleen eene krachtige manifestatie voor het beginsel der constitutionnele en echt grondwettige regering, zij is tevens eene uitstekend politieke keus. De oud-minister van Finantiën en de oud-voorzitter der Tweede Kamer zijn keuzen Arnhem waardig. Het finantiëel bestuur van den heer van Bosse is voor Nederland zoo vruchtbaar in goede uitkomsten — geweest, als men zich geen finantiëel bestuur in Nederland kan herinneren. De nationale welvaart heeft zich binnen weinige jaren krachtig onwikkeld. In plaats van de traditionele te-korten der lands-vaderlijke regering, heeft, onder het ministerie van den heer van Bosse, Nederland het verwonderlijk schouwspel van *overschotten* van dienst beleefd, overschotten, niet verkregen ten koste van of door beknibbeling op noodige en nuttige uitgaven, maar gelijktijdig met eene krachtige en oordeelkundige ondersteuning van den ontwakenden geest van bedrijvigheid en productie in alle deelen des lands. Aanzienlijke, steeds toenemende, sommen werden besteed tot vermindering van schuld. Onder het ministerie en bepaaldelijk door de ijverige bemoeijingen van den heer van Bosse werd, in de plaats van een belemmerend, en zoogenaamd beschermend, stelsel een op vrijzinnige beginselen rustend stelsel van handel en scheepvaart gevestigd, dat, reeds binnen het zeer korte tijdvak dat het gewerkt heeft, en handel en scheepvaart ontzaggelijk heeft opgewekt en uitgebreid.

»Den heer Dullert behoeven wij aan de Arnhemsche constitutionnele kiezers niet te leeren kennen. Zijne parlementaire loopbaan is bekend genoeg en elk die het stelsel-Thorbecke boven het stelsel-van Reenen, en het stelsel-van Bosse boven het stelsel-van Doorn en van Hall weet te waarderen, zal niet aarzelen, met aan den heer Dullert, naast den heer van Bosse zijne stem te geven."

Een achtenswaardig ingezeten der hoofdstad schrijft ons het volgende:

»Een ingezeten burger dezer stad, die steeds, zoo lang de tegenwoordige kieswet bestaat, op de lijst geplaat[st] is geweest als kiezer, en daartoe ook ten volle geregtig[d] is, had voor de verkiezing op den 10 Mei ll. geen bill[et] ontvangen. Hij heeft zich alstoen vervoegd bij de ad[]ministratie, belast met de opmaking der lijsten, doc[h] gezien dat zijn naam op de nieuwe lijst niet voorkwam[.] Hij heeft zich daarop gehaast het bewijs te leveren, da[t] hij wel deugdelijk op de vorige lijsten geplaatst was ge[]weest. Men antwoordde hem op zijne aanmerkingen, vr[ij] onheusch, dat hij desniettemin moest wachten tot he[t] volgende jaar. Echter vermeende hij het daarbij nie[t] te moeten blijven en heeft zich vervoegd ter sekretari[e] der stad, waar hij zeer beleefd ontvangen is, en zij[ne] klagte gehoord zijnde, moest hij overleggen zijne aan[]slagbilletten; waarna hij een kiesbillet bekomen heeft[.] Het zonderlinge in deze zaak is, dat toevallig met in[]zender dezes *vijf personen* met dezelfde klagte te[n] stadhuize aanwezig waren, die juist allen tot de R. K[.] godsdienst behoorden."

Tot zoo verre onze korrespondent, wiens pogingen met een gelukkiger gevolg bekroond zijn geworden dan die van den schrijver dezer regelen. Hij verkeert toch in hetzelfde geval als de geachte korrespondent van den *Tijd*; regelmatig werd hem bij elke verkiezing zijn kiesbillet bezorgd; dezen keer echter niet. De buurtmeester had geen billet ontvangen, dat bij hem bezorgd had moeten worden, noch voor de verkiezing van leden van de Provinciale Staten, noch voor de op handen zijnde verkiezing van leden van de Tweede Kamer. Naijverig om van zijn regt niet verstoken te zijn, begeeft hij zich naar het stadhuis. Men verwijst hem naar een ondergeschikten klerk, die, de registers nageslagen hebbende, verklaart dat de gezochte naam zich daarop niet bevindt. Schrijver dezer regelen vertoonde daarop zijne aanslagbilletten, die bijna eenmaal zoo veel bedragen als de som die hem kiesgeregtigd maakt. De scherpzinnige klerk weet echter straks te ontdekken, dat de voornaam op requirants beide aanslagbilletten niet volmaakt dezelfde is; op het eene komt slechts één voornaam, op het andere twee voornamen voor. Het eene der beide aanslagbilletten bewees evenwel overvloedig, dat requirant stemgeregtigd is. Des ondanks weigerde de klerk pertinent hem een stembillet te geven. Requirant verzocht dat hem akte van deze weigering verleend werd, hetgeen mede geweigerd werd, verwijzende de klerk hem, requirant, naar de sekretarie. Ongetroost moest hij echter ook de sekretarie verlaten. Zijn regt werd erkend — maar de korrektor van de drukproeven op het stadhuis had zich verzonnen! Waarom was hij ook niet ten geschikten tijde ten stadhuize gekomen om de registers na te zien en om zich te overtuigen, dat zijn naam er op voorkwam! Daartoe geschiedt eene openlijke uitnoodiging, en »als men zoo veel prijs op zijn kiesregt stelt, dan behoort men daar gevolg aan te geven!" — De ambtenaar had gelijk! Intusschen blijft de kiesgeregtigde, ten gevolge van eene verzinning van een stedelijken korrektor, een jaar lang verstoken van zijn regt!

Waarom echter hij wel, en de korrespondent van den *Tijd* niet.

Opmerkelijk is het, dat requirant nog een anderen Katholiek op het stadhuis aantrof, die zich over hetzelfde punt, als hij, te beklagen had.

Er is veel ophef gemaakt van hetgeen men achterstelling der Protestanten bij de Katholieken noemde; dezen was alle vrijheid verleend; genen slechts onder elf reserves. Dus klonk de beschuldiging tegen het vorig ministerie, dat aan de geheele zaak geen schuld had, dewijl de vorige minister van Protestantsche Eeredienst op eigen hand, zonder iemand in het kabinet te raadplegen, was te werk gegaan.

Intusschen ons was het altijd een raadsel geweest, wat het ministerie van Protestantsche Eeredienst er toe had gebragt om het nieuw *synodaal* reglement niet dan onder voorbehoud te erkennen. Dit raadsel nu vinden wij opgelost in het dagblad *de Grondwet*. Het artikel is zeer kurieus. Wij volstaan met daaruit het volgende over te nemen, waaruit blijken zal, wat tot de *reserves* heeft geleid. Ziehier de toelichting dezer aangelegenheid:

»Na de afkondiging der Grondwet van 1848, waarbij vrijheid van alle Kerkgenootschappen in de regeling van hun bestuur en inwendige aangelegenheden als beginsel was aangenomen, rees de vraag: hoe de Nederlandsche Hervormde Kerk haar reglement zou vaststellen?

»Die vraag was niet gemakkelijk te beantwoorden. De Synode dier Kerk bestond. Maar deze had een eigenen, besturenden werkkring, en in bepaalde kerkelijke aangelegenheden eene bijzondere regtsmagt. Een en ander was afgebakend door het reglement van 1816. Eene bevoegdheid, om nieuwe reglementaire bepalingen, voor het Kerkgenootschap verbindende, vast te stellen, zonder goedkeuring der Regering, bezat die Synode *niet*.

»Hoe dus te handelen? — Het natuurlijkste, en *door zeer velen in het Hervormde Kerkgenootschap* gewenschte middel, zou geweest zijn dat men eene konstituerende vergadering bijeenriep

»Dit deed men *wel* voor de Israëlieten. Maar de Ne-

derduitsche Synode wilde daarvan niets hooren, en de toenmalige Minister van Hervormde Eeredienst berustte daarin.

»Men zocht dus naar een anderen weg. De Synode liet een splinternieuw reglement ontwerpen, dat door de regering goedgekeurd zou worden. Maar toen dit gereed was, deinsde zij voor het werk harer kommissie terug. Zij zag wel in, dat deze veel verder gegaan was dan de magt der Synode reikte. *Niemand in de Kerk had aan de Synode een mandaat gegeven, om zoo vele en zoo groote veranderingen te maken in het bestuur der Kerk, als in dat ontwerp voorkwamen.*

»Men keurde dit Concept dus af en men vond een ander huismiddeltje, om de zaak ten einde te brengen.

»Het reglement van 1816, behield aan den Koning de bevoegdheid voor om, op voorstel of na voorafgaande overweging bij de Synode, in dat reglement *veranderingen* te maken.

»Die veranderingen moesten eerst aan de beoordeeling der provinciale Kerkbesturen worden onderworpen.

»Van die bepaling bediende men zich, en ontwierp een nieuw reglement, grootendeels geschoeid op den leest van het oude; maar waarbij de Synode zich toch eene bijna dictatoriale magt over de geheele Hervormde Kerk, over hare eigendommen en over de Diaconien toeëigende. Art. 61 zegt met zoo veel woorden: »bij de Synode berust de hoogste wetgevende, regtspraak en besturende magt, onder de verschillende waarborgen in dit reglement en in bijzondere reglementen vastgesteld."

»Maar welke zijn die waarborgen?

»Zij lossen zich op in eene stemming van de onderscheidene provinciale Kerkbesturen. Elk algemeen werkend reglement, door de Synode ontworpen, wordt enkel aan de sanctie der provinciale Kerkbesturen onderworpen. Keurt de meerderheid van deze het goed, dan verkrijgt de verordening kracht van wet. Niemand wordt er verder in gekend. (Art. 62 van het reglement.)

»De provinciale Kerkbesturen bestaan uitsluitend uit predikanten, even als de Synode zelve. De onbegrensde oppermagt in de Kerk werd dus aan de predikanten overgedragen.

»Dit koncept werd aan de provinciale kerkbesturen, en ook aan de kollegiën van toezigt over de administratie der kerkelijke goederen gezonden. De eersten keurden het goed. Maar de laatsten verzetteden zich met alle kracht daartegen. Het regende protesten bij de regering. In adressen, brochures en dagblad-artikelen werd de pretensie der Synode, om ook over de administratie der kerkgoederen te heerschen, met den meesten nadruk bestreden. Men vergelijke het bekende werkje van den Heer Buma, en een krachtig vertoog in de Zutphensche Courant van 25 December en 1 Januarij ll. Ja sommigen gingen zoo ver, dat zij met eene afscheiding van het Hervormd Kerkgenootschap dreigden, indien aan dit verlangen der Synode naar deze uitbreiding van magt werd toegegeven.

»Dit was nog niet alles. De Synode wenschte haar gezag ook over de Protestantsche Kerken in de Kolonien uit te strekken. Daar onderscheidene protestantsche kerkgenootschappen in de Kolonien vereenigd zijn, kwam onder anderen de Synode der Evangelisch Luthersche Kerk met kracht tegen dezen wensch der Hervormde Synode op.

»Wat was nu de toestand der Regering, of liever die van den Minister van Eeredienst die, blijkens de herhaalde verklaringen van zijnen opvolger, deze zaak buiten eenig medeweten van zijne ambtgenooten had geregeld?

»Gesommeerd om nu het, door de Synode gearresteerde, reglement ter bekrachtiging aan den Koning voor te dragen, bevond hij zich in de uiterste verlegenheid. Hij stond aan de eene zijde tegenover de Synode, die zich zelve als den eenigen vertegenwoordiger van het Hervormde Kerkgenootschap beschouwde, [illegible] eene gave erkenning van hare omnipotentie verwachtte; Aan de andere zijde, tegenover bijna al de kerkelijke administratiën, die ronduit ontkenden, dat de Synode de bevoegdheid had om zich gezag over de kerkgoederen toe te eigenen; die luide beweerden dat de Souverein van het land, en hij alleen, aan het hoofd dier administratie moest staan.

»Had men, van den beginne af, voor eene constituante gezorgd: had men het mandaat dier constituante behoorlijk omschreven, men zou die bezwaren niet hebben ondervonden.

»Thans had men de keuze, om of het reglement af te keuren, en dus al het gedane werk te vernietigen, of het goed te keuren. In het eerste geval ontstak men den toorn der Synode; in het tweede ontstak men de toorts der tweedragt in de Kerk. In beide gevallen besliste men eene vraag, die niet ter beslissing van de Regering stond; men mengde zich *in sacra*; althans in de inwendige aangelegenheden van het Kerkgenootschap.

»Men koos dus een middenweg. Men bekrachtigde onder reserve. Tegen die reserves protesteerde de Synode.

»Het karakter dier reserves is intusschen zeer miskend. Zij waren, meerendeels, van negatieven aard. Zij strekten bloot, om te kennen te geven, dat de Regering niet wilde geacht worden, door hare bekrachtiging, de bevoegdheid der Synode te erkennen. Maar geheel ten onregte stelt men de zaak zóó voor, alsof de regering zich bij voortduur een gezag in de Hervormde kerk wilde voorbehouden. Met het hoogste gezag in de Kerk, *facto* door het reglement van 1816, bekleed, kwam het er voor de regering op aan te weten, aan wien zij dat gezag moest overdragen. »Aan mij," riep de Synode, die haar *bestaan* (want, men vergete niet dat er vóór 1816 GEENE ALGEMEENE SYNODE DER HERVORMDE KERK HIER TE LANDE BESTOND), die haar *bestaan*, hare *magt*, hare *bevoegdheden*, enkel en alleen aan het reglement van 1816 ontleende, en nooit eenig mandaat van de Kerk had ontvangen. »Niet aan de Synode: niet aan eenige Kerkelijke Vergadering," riepen de kerkelijke administratiën, »behoud de kracht die u krachtens drie honderd jarig bezit, en de algemeene toestemming van alle gemeenten ouverdeeld toekomt."

»Wij zeggen met den vorigen minister van Financiën: Wij hebben die reserves niet te verdedigen, noch goed te keuren. Zij waren het noodwendig gevolg van den valschen grondslag, waarop de vorige Minister van Eeredienst zich van den aanvang af had geplaatst. Maar in hetgeen voorafgaat, zal men het antwoord vinden op de vraag, waarom de Regering, die niet instemde met hetgeen een harer vroegere leden had gedaan, die reserves niet kon intrekken. Had zij de geheele zaak van het reglement ongedaan kunnen maken, dan ja dan had men, met de koninklijke goedkeuring, ook de daaraan verbonden reserves kunnen intrekken. Maar dat was onmogelijk, nu de Synode reeds krachtens het nieuwe reglement, zoo vele handelingen had verrigt, die buiten de magt der regering lag, ongedaan te maken. De intrekking der reserves zou geweest zijn, eene erkenning van de omnipotentie der Synode, maar die door andere geconstitueerde autoriteiten in de Kerk met den meesten ernst, werd ontkend: het zou geweest zijn, anarchie, regeringloosheid in de Kerk brengen. Dit laatste zeggen van den vorigen minister van Financiën zal, naar wij vertrouwen, in het voorafgaande mede genoegzame toelichting vinden."

Men verneemt van goederhand, dat de algemeene synodale kommissie der Nederl. Herv. Kerk zich dezer dagen heeft bezig gehouden met het overleg over hetgeen haar te doen mogt staan tegen verkeerde beschouwingen en verklaringen van haren herderlijken brief, in sommige dagbladen voorkomende, en dat zij gemeend heeft, zich te moeten vergenoegen met de betuiging van leedwezen over het verregaand misbruik, dat van eenige zinsneden is gemaakt, en over de listige wijs, waarop men zich daarvan heeft trachten te bedienen, om op de aanstaande verkiezingen invloed te oefenen. Een uitvoeriger berigt wordt hiervan in de *Kerkelijke Courant* van aanst. Vrijdag te gemoet gezien.

(*Dagblad v. 's Grav.*)

In ons voorlaatste nommer hebben wij de benoeming medegedeeld van den heer Provo Kluit tot burgemeester van Amsterdam. Wij meenen alle reden te hebben om te verwachten dat des konings keuze voor deze belangrijke betrekking in allen deele aan de verwachting der Hoofdstad zal beantwoorden, en strekken om de onderscheiden belangen onzer stad, onder het bestuur van den heer Provo Kluit, in evenwigt te houden, en tevens om de regten van elk harer inwoners overeenkomstig de eischen der wet te handhaven.

Gisteren zijn in de onderscheidene stem-bureaux, ter verkiezing van zeventien leden voor de Provinciale Staten van Noord-Holland ingeleverd: 1906 stembriefjes.

In het hoofd-kiesdistrikt Nieuwer-Amstel is, met 195 van de 213 aangebragte stemmen, de heer J. W. Roeloffs Valk herkozen tot lid der Provinciale Staten van Noord-Holland.

Als kandidaten bij de verkiezingen van vijf Leden voor de Tweede Kamer der Staten Generaal, zijn gesteld: door de kiezers-vereeniging *de Grondwet*, J. C. Baud, Prof. J. Bosscha, S. R. van Franck, Mr. M. H. Godefroi en H. Stolte.

Door de keizersvereeniging *Nederland en Oranje* de heeren, Mr. G. Groen van Prinsterer, Mr. M. H. Godefroi, Mr. J. J. Teding van Berkhout, Mr. H. J. Koenen en S. R. van Franck.

In eene te Helmond gisteren gehouden kiezers-vergadering dezer gemeente, is de heer Mr. J. B. Botz, met 72 van de 74 aanwezige kiezers tot kandidaat voor de Tweede Kamer der Staten Generaal geproklameerd.

De vrijzinnige vereenigingen *Orde* en *Bezuiniging* te Dragten, *Staatsburgerschap* te Heerenveen, *Orde* en *Regt* te Gorredijk, *Grondwet* en *Orde* te Sneek hebben tot hare kandidaten voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal gekozen: Mr. W. Huguenin te Sneek en Mr. A. F. Jongstra te Heerenveen.

Te Appingedam zijn door de kiezersvereeniging *Grondwettige Vrijheid en Vooruitgang* de heeren Zijlker en Westerhoff, leden der ontbondene Kamer, bij eenparigheid der 341 aanwezige stemmen, wederom tot kandidaten benoemd.

Z. M. heeft benoemd bij den generalen staf: tot maj. den kapt. Jhr. E. A. O. de Casembrood, HD. adj. in buitengewone dienst, gouverneur van Z. K. H. den Prins van Oranje; bij het wapen van den generalen staf, tot maj. den kapt. 1ste kl. H. V. E. Klapp, van den generalen staf; tot kapt. 3de kl., naar ouderdom van rang, den 1sten luit. H. J. Enderlein, mede van dien staf, en overgeplaatst bij het wapen van den generalen staf, den 1sten luit. F. J. Pfeiffer van het 4de reg. inf. Voorts heeft Z. M. bij het departement van kolonien benoemd tot kommies, den adj-kommissaris J. O. Boogaard, en tot adj.-komm., den 1sten klerk G. H. J. Elliot Boswel.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 6den dezer, nº. 48, zijn met ingang van den 1sten Julij aanstaande bij het departement van Marine bevorderd: tot hoofd-kommies, de kommies Jhr. H. P. F. Hooft; tot kommies, de adjunkt-kommies P. J. Schumacher, en tot adjunkt-kommies, de eerste klerk A. Vandevelde.

ROTTERDAM, 9 Mei. Een hevige brand heeft eergisteren de naburige gemeente Kethel geteisterd. Aldaar ontstond gisteren namiddag brand bij den Mr. Broodbakker Schep, welke zoo zeer in hevigheid toenam, dat tegen den avond tien woonhuizen en twee schuren of stallingen eene prooi der vlammen waren geworden; achttien huisgezinnen, bestaande uit 70 personen, zijn door deze ramp van alles beroofd. De felle wind maakte aanvankelijk alle pogingen tot blussching ijdel, terwijl de rieten daken op de meeste woningen veel bijbragten tot verspreiding der vlammen. Eerst omstreeks acht ure was men den brand meester, die ten ruim vier ure des namiddags was uitgebroken. Van Schiedam, Vlaardingen en Overschie waren onder anderen brandspuiten ter hulp gesneld.

(*R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Mei. De Wetgevende Vergadering heeft een begin gemaakt met hare diskussien over het ontwerp van wet betreffende de zamenstelling der jury. Na eene zeer belangrijke woordenwisseling zijn de zeven eerste artikelen der wet aangenomen. Het is bijgevolg waarschijnlijk, dat het ontwerp, ingevolge het voorstel der regering, in zijn geheel zal worden goedgekeurd.

— Sedert drie dagen heeft het alle nachten alhier gevroren en gisteren heeft het alhier gedonderd, terwijl er sneeuw en hagel viel.

MADRID, 5 Mei. De 13 personen te Granja gearresteerd, wegens deelneming aan een geheim genootschap, zijn meestal van Franschen of Italiaanschen oorsprong.

ENGELAND.

LONDEN, 9 Mei. Mgr. de Bisschop van Birmingham, Dr. Ullathorn en Dr. Moore, President van het Seminarie te Oscott, die ten gevolge van een legaat van bankaktien, gemaakt ten behoeve van eene inrigting, aan welker bestuur zij later geplaatst werden, volstrekt buiten hunne schuld, wegens onvermogen om de op die aktien geloopene schade te betalen, in den kerker zijn gebragt, zijn thans na afstand van al wat zij bezaten, uit de gevangenis, als onvermogend, ontslagen. De Katholieken van Birmingham hebben daarop aan de beide geestelijken de door hen geledene schade van L. 1200 vergoed. Het is bij deze gelegenheid gebleken, dat de protestantsche regtbank van Birmingham niet heeft kunnen begrijpen hoe het mogelijk ware dat een Katholiek Bisschop zoo arm konde zijn.

— Een beer, te Portsmouth, heeft ll. Vrijdag een 10 jarig kind gegrepen en in zijn hok doodgebeten; alle pogingen om het beest de prooi te doen loslaten waren vruchteloos. Men heeft het ondier met sterk vergif gedood.

— Gisteren hebben zich eenigen van het personeel der direktie voor den onderzeeschen telegraaf te Dover aan boord begeven van eene stoomboot, ten einde den kabel te leggen voor den elektrischen onderzeeschen telegraaf tusschen Engeland en Belgie. Ten 3½ ure wierp men het anker op eene halve mijl afstands van de Belgische kust, bij Ostende, en reeds ten 3 ure 38 minuten, is, door den zelfden kabel, dien men nauwelijks tot zoover gelegd had, te Londen de tijding ontvangen, dat tot dusverre alles goed gelukt was. Eene groote menigte volks was aan de Belgische kust op de been, om getuige te zijn van dit schouwspel.

— Volgens de *Portofoglio Maltese* van 30 April, zou het Engelsche eskader, die haven in de eerste dagen van de maand Mei verlaten, om eenen kruistogt in de wateren van dat eiland te ondernemen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 10 Mei. Men schrijft uit Bern, 8 Mei. Men verwacht dat Beijeren eene nota zal indienen, van gelijken inhoud als die welke reeds van Wurtemberg en Baden zijn ontvangen. Geeft Zwitserland niet toe,

dan zal de insluiting van Tessino nog van zeer langen duur kunnen zijn.

BERLIJN, 10 Mei. De Koning der Belgen en de Hertog van Brabant zijn heden met een bijzonderen trein langs den Silezischen spoorweg vertrokken.

— Onze Koning zal den 18den naar Weenen vertrekken en den 25sten van daar terugkeeren.

— De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp betreffende de verbrokkeling van grondeigendom met 180 tegen 120 stemmen aangenomen.

WEENEN, 10 Mei. De geschillen tusschen Oostenrijk en Sardinië, zijn uit den weg geruimd.

— Behalve de koningen van Pruissen, Belgie en Beijeren, wordt ook de keizer van Rusland, nog in den loop dezer maand alhier verwacht. Ook wordt de komst van den koning van Napels en van den hertog van Saksen Koburg te gemoet gezien. Men beweert alhier, dat deze bijeenkomst van zoo vele souvereinen meer een vriendschappelijk bezoek dan konferentien over staatkundige aangelegenheden zou ten doel hebben. In onze politieke kringen hoort men echter anders daar over spreken.

STADSNIEUWS.

In de 220ste Staats-Loterij zijn in de 2e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan No 16136 *f* 20,000, No 11134 *f* 2500, No 7694 *f* 1250, No 13396, 4469 en 6405 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 Mei.

BEVALLEN (8 Mei): M. G. Fischer, geb. Horselenberg, Z. - C. Latjes, geb. Gomes, Z.

OVERLEDEN (4 Mei): Mr. J. J. Uijtwerf Sterling.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56¼	Livorno	2/m.	*f* 39½
,,	zigt	,, 56 11/16	Napels	,,	,, 81¾
Bordeaux	2/m.	,, 56	Petersburg	,,	,, 1,86
,,	½/m.	,, 56¼	Weenen	6/w.	,, 32¼
Madrid	3/m.	,, 246	Augsburg	,,	,, 35⅜
Cadix	,,	,, 247	Frankfort	,,	,, 98½
Seville	,,	,, 243	Hamburg	2/m.	,, 35
Bilbao	,,	,, 244	,,	zigt	,, 35 3/16
Lissabon	,,	,, 41½	Londen	2/m	,, 11,72½
Porto	,,	,, 41½	,,	zigt	,, 11,80
Genua	2/m.	,, 46¾	Rotterdam		,, ⅛

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		10 Mei 4½ u. gebl.	11 Mei 4 u.		gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63 13/16	63 9/16 a	63 13/16	63⅝
Dito Dito	3	75 1/16	74⅞	75	
Dito Dito	4	94 9/16	94⅜	94 9/16	94 9/16
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	3½	93¾			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		52 15/16			
Frankrijk, Obligatien	3	75¾	75 9/16		
Spanje, Nieuwe	1	24 1/16	24	24 1/16	
Dito	3	47⅛	47¾		
Dito Binnenl. à 6/m.		43⅝	43⅝	43 11/16	
Coup. Bewijzen		6¼	6 7/16	6½	
Amortisable Schuld		5 9/16	5½	5 9/16	
Portugal te Londen	5				
Dito Dito	4	39 3/16	39 3/16		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅞	108¾		
Dito Dito 1828 en 1829		107¾	107¾		
Cert. bij do. 1831 en 1833		97⅞	97⅞		
Dito	[illegible]	101½			
Dito bij *Hope*	[illegible]	[illegible]	93		
Dito bij *Stieglitz en Co.*		91⅞			
Dito bij id. 5de Serie	4	91⅞			
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
Polen, Certifikaten	4	87	87		
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
Amerika, Bank-Actiën			5	5 1/16	
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	83 7/16	83⅛	83¼	
Dito 1847	2½	42 15/16	42 13/16		
Dito 1851	2½	42 [illegible]/16	42¾		
Dito 1849	5	94	93⅞		
Ween. Bank bij *Goll en Co.* cte.		86¾			
Dito	4	70¾			
Letter B	5	94	93⅞		
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.					
Brazilië te Londen 1824	5	99⅛			
Dito Leening 1843	5	101			
Dito £ 100					
Peru	5½	87			
Mexico Nieuwe	3	26 9/16	26¼	26 5/16	
Venezuela à £ 100	3½	39⅛			
Grenada à £ 100	2	21 15/16			
Dito Uitgestelde		11⅛			
Ecuador à £ 100		4 5/16			

Grieken 5 pCt. 7 5/16, 7/16.

Hollandsche fondsen zijn door eenige verkoopen eenigzins terug gegaan. In vreemde fondsen was bij weinig affaire bijna geene verandering, alleenlijk blijven Mexikanen iets lager met uitkoopers.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 56, 1840/1842 5 pc. 99; 1848, 99; Spanje 1—3 pc. 23¼; Binnenl. 3 pc. 43 11/16; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 86½.

PARIJS, 10 Mei. Fransche 3 pc. 81,90; id. 4½ pc. 104,35, Bank-Aktien —,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 24⅛; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 44; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. —,—; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. —; Rusland 4½ pc. 102; Metall. 5 pc. 88¼.

MADRID, 6 Mei. Spanje 3 pc. 45; 1—3 pc. 24¼; Cert. Coup. 4; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 10 Mei. Cons. kont. 100¾ a 100⅞; op tijd 100¾ a 100⅞; Braz. 100½ a 101; 1829/39 102 a 103½ Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 105 a 106; Ecuad. 6 a 6¼; Gren. 23 a 23½; Uitgest. 11 a 11¼; Mexiko Nieuwe 27¼ a —; Peru 4½ pc N. 88 a 89; Uitgest. 68 a 69; Rusl. 1822 5 pc. 119½ a 120½; (N.) 4½ pc. 104 a 104½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39½ a 40½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24 a 24¼; 3 pc. 48½ a 48¾; Coup. cert. — a —; Passive — a —; Holl. 2½ pc. 66¼ a —; id. 4 pc. 96⅜ a —; Venez. 38½ a 39½; Uitg. — a —; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken 1824 9½; 1825 9¼.

WEENEN, 10 Mei. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 94⅝; Bank-Actien 1453; Wissel op Londen 10.38, Zilver 8.

BERLIJN, 9 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 93½; Loten 170; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 92¼; Loten fl. 500 92½. Oost. Met. 5 pc. 89⅞; Amsterdam zigt 143⅝g; id. 2/m. 142⅛g.

HAMBURG, 9 Mei. Rusl. Cert. 5 pc 105⅛; Oost. Met. 5 pc. 95¼; Spanje 1—3 pc. 22⅝; Binnenl. 3 pc. 40⅞.

FRANKFORT, 10 Mei. Met. 5 pc. 87⅞; A 5 pc. 87⅞; 2½ pc. 44½; Bank-Actien 1628; Darmst. Loten fl. 50 99¾; id. fl. 25 32½; Badensche Loten fl. 50, 70¼; id. fl. 35, 40½; Nassausche fl. 25, 29; Holl. 2½ pc. 64, id. 4 pc. 95; Sardinische 43½; Wissel op Weenen 110½.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 10 Mei. Heden zijn tot geheimen prijs afgedaan 86 leggers Batavia Arak, aanvoer 1852, per *Sara Lijdia.*

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 11 Mei. Poolsche Tarwe iets hooger, andere soorten onveranderd: 130 ℔ roodb. Pools. *f* 295; 126 ℔ b. dito *f* 288; 128 ℔ o. Zeeuws. *f* 296; 125 ℔ Gron. *f* 243.

Rogge *f* 2 a *f* 5 hooger met belangrijken handel ter binnenl. en buitenl. verzending [illegible] Archangel *f* 175, 176; 119 ℔ Petersb. *f* 177; 118 ℔ dito *f* 176; 118 ℔ o. Gedr. *f* 170 † 123 ℔ Burgos *f* 193; in cons. 121, 122 ℔ Pruiss. *f* 200, 203; 120 ℔ Odessa *f* 185, 186, 187, 188; 119 ℔ dito *f* 188; 118 ℔ mind. dito *f* 180; 117, 118 ℔ Petersb. *f* 182, 184.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit prijshoudend; 120, 122 ℔ Holst. *f* 218, 224.

Op 9 vaten Olie in April ek. 64½; Oct. 63 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 36½; Vliegend *f* 35½; 1o. Mei ek. 37½, 7; Sept. *f* 36⅛, 6; Oct. *f* 36¼, ⅛; Nov. *f* 36½, ⅜; Dec. *f* 36½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31; Vliegend *f* 30. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37¾; Vliegend *f* 36¾.

ROTTERDAM, 10 Mei. Tarwe. 151/2 ℔, witb. Poolsche *f* 300; 163, 165/2 ℔ N. Hoogl. Kleefs. *f* 315, 321; 162/2 ℔ N. Bovenl. Ris *f* 287; 158/2 ℔ N. Bovenl. *f* 270, 275. — Rogge. 144/2 ℔ jar. Petersburger *f* 181; 143, 145/2 ℔ Archangel beide *f* 190.

SCHIEDAM, 10 Mei. Rogge. Verkocht: 140/2 ℔ Archangel *f* 175 6/w. entr.; en in kons: 148/2 ℔ Windau *f* 216 kont., *f* 218, 6/w.; 144/2 ℔ Koersche *f* 213 6/w. — Moutwijn *f* 15,25; Jenever *f* 18,75; Amst. Proef *f* 20, per [illegible] vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 10 Mei. *Koffij.* Er zijn gedaan 1000 b Brazil en 1652 b. Dom.

Granen. Met gesouteneerde markt voor Rogge en Tarwe.

Geraffineerde Suiker. Er zijn gedaan 3000 k. Gestampte.

LONDEN, 9 Mei. *Ruwe Suiker.* Naar *Vreemde* is veel vraag tot vorige prijzen. In Gestampte gaat veel om.

Koffij. Natives Ceylan onveranderd met weinig handel. Plantage veel gevraagd, met ferme markt.

Talk. Stil.

LIVERPOOL, 9 Mei. *Katoen.* Er zijn gedaan 8000 b. De prijs is 1/16 a ⅛ d. hooger.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 10 Mei. W. L. E. Sink, Jan van Brakel, Batavia. - H. D. Wijn, Julie en Claire, id. - D. Zeijlstra, Mentor, Banjoewangie - H. A. Bezier, Elisabeth Antoinette, id. - H. Visser, Dorothea, id.

HELVOET, 10 Mei. S. W. Lossen, Geertruida, New-York. - P. van Rijn, Jonge Jacobus, Palermo.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. Bezier, van Banjoewangie in Texel binnen, rapporteert, den 2den Mei op de hoogte van Goodstaart, gepraaid te hebben, het schip Julia, Kapt. van Vollenhoven v. Rotterdam n. Padang en den 5den dito bij Portland, Vijf Gebroeders, Kapt. Dekker, v. Londen n. Australien.

Kapt. Visser, van Banjoewangie in Texel binnen, rapporteert, den 23en Maart, op 3o 4' N.Br. en 20° 50' W.L. gepraaid te hebben het Schip Magdalena, Kapt. Klein, v. Londen n. Calcutta; aan boord was alles wel.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

HAVANA, Dos Amigos, Ysasi, 1207 kann. Suiker, Sahrodet en Comp.

BATAVIA, Jan van Brakel, Esink: 6560 b. Koffij, [illegible] kann. Suiker, 384 sch. Tin, 2483 b. Bindrottingen, N. H. M.

— Julie Claire, de Wijn. 2980 b. Koffij, 1570 kann. Suiker, 577 sch. Tin, 1 partij Sapanhout, 787 b. Bindrottingen, N. H. M.

BANJOEWANGIE, Mentor, Zeylstra. 4600 b. Koffij, 1737 kann. Suiker, 518 sch. Tin, 1766 b. Bindrottingen, N. H. M.

— Elisabeth Antoinette, Besier: 2970 b. Koffij, 2986 kann. Suiker, 1 partij Sapanhout en 2649 b. Bindrottingen, N. H. M.

— Dorothea, Visser: 2916 z. Koffij, 2183 kann. Suiker, 682 sch. Tin, 2176 b. Bindr. N. H. M.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.